

Internationalt samarbejde er ikke dødt. Men der skal ske noget nyt

Sandhedens øjeblik er dyrt købt. Men vi skal bruge opbruddet i den verdensorden, vi kender, til at bygge noget nyt op.

Af Jonas Nøddekær

Generalsekretær, Folkekirkens Nødhjælp

Da Mark Carney, den canadiske premierminister, stemplede ind i Davos, var det med budskabet: Det er på tide, at vi ser hinanden i øjnene og fortæller sandheden. De store magtfulde stater bestemmer.

Carneys tale bliver hyldet som en befriende erkendelse, og man får næsten fornemmelsen af, at han allerede er blevet adopteret som en af de store filosoffer – på niveau med Platons hulelignelse.

Efter årtiers illusioner og søvngængerier er vi i Europa vågnet op til brutalitet. Vi er trådt ud af Platons hule – og ind i jungleloven.

Med den brusende realisme i blodet må vi sige det, som det er: Der er ingen plads til at kalde fjender for venner. I stedet for lange skåltaler, forrykte forherligelser og afvigende analogier synes der at tegne sig et klart, nyt mantra for den kommende verdensorden: Spytt ud, kammerat.

Godt. For der er brug for ærlighed i debatten om, hvilken verdensorden vi er på vej ind i, og hvilke muligheder vi har for at påvirke den.

Så lad os få den første åbenlyse sandhed på bordet: Danmark og det resterende Vesten står ikke så stærkt, som vi gerne ville. Vi gennemlever lige nu en periode med reelle trusler mod vores sikkerhed. Vi er ofre for afpresning og andre bøllemetoder.

Og vi er skuffede over, at international lov ikke beskytter os.

Det var den første befriende sandhed. Er I klar til den anden?

Europa gennemlever lige nu, hvad andre lande har gennemlevet i årtier. I lang tid har vi ikke forstået, at mens vi har smykket os med idéen om en regelbaseret verdensorden, har stater i hele verden lidt under manglende beskyttelse og respekt for den folkeret, vi for selektivt har håndhævet.

Hykleriet i Gaza. Dobbeltmoralen i Libyen. Glemslen i Sudan. Manglende solidaritet under covid.

Det faktum, at vi kommer frem til, at ærlighed er vejen frem, når vi selv står med ryggen mod muren, kan virke provokerende for nogen. Men tillad mig at være pragmatisk og sige: bedre sent end aldrig.

Sandhedens øjeblik indtræffer efter en lang rejse, der har vist sig at koste os selv dyrt. Resterne af Vesten står nu mere isoleret, end hvad godt er i en verden med tiltagende behov for at kunne samarbejde med stater, vi tidligere har taget for givet.

Og det fører mig til den tredje sandhed: Vi må ikke blindt hylde verden af i går, men stræbe efter et multilateralt samarbejde, der er retfærdigt, gennemsigtigt og så robust, at det kan klare en sandhed eller to.

Efterkrigstidens verdensorden har unægtelig bragt store og gode fremskridt med sig. Mindre fattigdom, bedre uddannelser, sundere befolkninger og et klart større fokus på menneskerettigheder. Alle de ting skal vi værne om.

Men løsningen ligger ikke i fortidens succeser, men i modet til at se indad og anerkende de steder, hvor det internationale samarbejde ikke fungerede godt nok – ikke kun for os i Vesten, men også for stater i Afrika, Asien osv.

Og de forhold går selvfølgelig igennem en række dilemmaer – at turde at stå fast uden at være kompromisløs. At værne om ufravigelige værdier uden at sidde fast i polemiske principper. Der er ikke en formel.

Internationalt samarbejde er ikke dødt, men efter Davos-mødet må det stå klart for alle, at fremtidens multilateralisme må bygge på nye præmisser.

Det springende punkt for fremtidens multilateralisme bliver dog, om vi forstår skadeligheden af dobbeltmoral. At vi formår at beskytte og hjælpe civile bedre uafhængigt af kontekst, end vi er i stand til i dag. Det kræver ikke stærkere magter at få nødhjælpen frem, men mere konsekvent respons.

Det har været dyre lærepenge, men måske er vi nu klar til at forstå, hvad internationalt samarbejde kræver af os.

Hermed en opfordring til at bruge verdensordens opbrud til at bygge noget nyt op. Lad os håbe, at vi kan være ærlige om, hvad der skal til.